

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 29. junija 2011

o državni pomoči SA.14554 (C 7/04) Nemčije za družbo Gesellschaft für Weinabsatz (družba za trženje vina)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 4426)

(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)

(2012/268/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

da bo v zvezi s pomočjo sprožila postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) ⁽¹⁾ Pogodbe,(4) Sklep Komisije o sprožitvi postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe v zvezi s pomočjo.po pozivu zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedeno določbo ⁽²⁾,(5) Komisija od zainteresiranih strani ni prejela pripomb ⁽⁴⁾.

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Komisija je na podlagi pritožbe, ki jo je prejela 10. maja 2001, Zvezni republiki Nemčiji 9. novembra 2001 poslala pisni zahtevek. Ukrep je bil na podlagi tega zahtevka Komisije priglašen z dopisom z dne 5. marca 2002, ki ga je Komisija prejela 8. marca 2002. Ker se je ukrep takrat že izvajal, je bil uvrščen na seznam nepri-
glašanih shem pomoči (pomoč NN 159/02).

(6) Nemčija je svoje pripombe Komisiji predložila v dopisu z dne 18. marca 2004, ki ga je Komisija prejela 23. marca 2004. Nadaljnje pripombe so bile predložene v dopisu z dne 10. januarja 2006, ki ga je Komisija prejela 10. januarja 2006, in v dopisu z dne 13. julija 2007, ki ga je Komisija prejela 16. julija 2007.

(2) Nemčija je poslala dodatne informacije v dopisu z dne 20. novembra 2002, ki ga je Komisija prejela 25. novembra 2002, v dopisu z dne 28. aprila 2003, ki ga je Komisija prejela 2. maja 2003, v dopisu z dne 27. maja 2003, ki ga je Komisija prejela 28. maja 2003, in v telefaksu z dne 2. oktobra 2003.

(7) Komisija je z dopisom z dne 21. oktobra 2008, SG-Greffe (2008) D/206430, obvestila Nemčijo, da se je v zvezi s pomočjo odločila za podaljšanje postopka, ki je bil sprožen v skladu s členom 108(2) PDEU.

(3) Komisija je z dopisom z dne 19. februarja 2004, SG-Greffe (2004) D/200645, Nemčijo obvestila o odločitvi,

(8) Odločitev Komisije o podaljšanju postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽⁵⁾. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe v zvezi s pomočjo.

(9) Komisija ni prejela nobenih pripomb zainteresiranih strani.

(1) S 1. decembrom 2009 sta člena 87 in 88 Pogodbe ES postala člena 107 in 108 PDEU. Oba sklopa določb sta vsebinsko enaka. V tem sklepu je treba sklicevanja na člena 107 in 108 PDEU razumeti kot sklicevanja na člena 87 in 88 Pogodbe ES, kadar je to primerno.

(2) UL C 69, 19.3.2004, str. 11, in UL C 329, 24.12.2008, str. 18.

(3) UL C 69, 19.3.2004, str. 11.

(4) Pritožnica je Komisiji poslala dopise z opomniki, vendar ni predložila dodatnih uradnih pripomb.

(5) UL C 329, 24.12.2008, str. 18.

- (10) Nemčija je pripombe (po prošnji za podaljšanje odloga z dne 17. novembra 2008, ki jo je Komisija prejela 21. novembra 2008) Komisiji predložila v dopisu z dne 23. decembra 2008, ki ga je Komisija prejela 5. januarja 2009.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

II.1. Naziv ukrepa

- (11) *Kredit an die Gesellschaft für Weinabsatz mit nachfolgendem Forderungsverzicht* (posojilo družbi *Gesellschaft für Weinabsatz* (družba za trženje vina) in naknadna odpoved terjatvam)

II.2. Pravna podlaga

- (12) Ukrepanje se je izvajalo na podlagi pogodbenega sporazuma med skladom *Wiederaufbaukasse der rheinland-pfälzischen Weinbaugebiete* (sklad za obnovo za vinogradniško območje dežele Porenje-Pfalška (v nadaljnjem besedilu: banka WAK)) in družbo *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* (družba za trženje vina iz Pfalške (v nadaljnjem besedilu: družba GfW)).

II.3. Cilj

- (13) Cilj je bil odobritev posojila družbi GfW za nakup mošta od vinogradniških podjetij in trgovcev. Zavarovana sredstva so bila sprejeta kot zavarovanje. Ta sredstva so bila odvisna tudi od različnih stopenj pridržkov lastninske pravice (*Eigentumsvorbehalt*) vinogradniških podjetij in trgovcev (*Weinbaugetriebe und Kommissionäre*) v obliki navadnega, razširjenega ali podaljšanega pridržka lastninske pravice. Odpoved terjatvam se je izvedla, ko se je družba GfW zaradi znižanja tržnih cen znašla v finančnih težavah.

II.4. Javni organ

- (14) Banka WAK je družba javnega prava zvezne dežele Porenje-Pfalška, registrirana v Mainzu. Deluje v vinogradniškem sektorju na podoben način kot banka. Običajno delovanje banke WAK je odobritev posojil za arondacijo zemljišč (*Flurbereinigung*). Banka WAK se financira iz prispevkov, provizij, posojil in podpor (člen 8(1) zakona *Weinbergsaufbaugesetz* (zakon o razvoju vinogradniških podjetij)).

II.5. Upravičenci

- (15) Upravičenec ukrepa je bila družba GfW, ki ji je banka WAK odobrila posojilo pod pogoji, ki niso bili v skladu s tržnimi pogoji.
- (16) Družba GfW je bila podružnica v popolni lasti združenja *Bauern- und Winzerverband Rheinland-Pfalz Süd* (združenje kmetov in vinogradnikov južnega dela dežele Porenje-Pfalška). Ustanovljena je bila leta 1984 z namenom trženja vina, pri čemer se je ukvarjala s pridelavo in trženjem penečega vina, grozdnega soka, grozdnega želeja, grozdnega žganja in konjaka. Družba GfW je

opravljala tudi storitve za vinogradniška podjetja v zvezi z ukrepi za destilacijo (*Destillationsmaßnahmen*). Ti ukrepi za destilacijo so vključevali ukrepe, ki jih zajema skupna ureditev trga ⁽⁶⁾, ter destilacijo, ki jo financira država in se običajno izvaja na podlagi sklepov Sveta ⁽⁷⁾. V zvezi s tem je družba GfW svetovala malim pridelovalcem vina in organizirala prevoz vina do destilarn.

- (17) Drugi mogoči upravičenci so vinogradniška podjetja in trgovci, od katerih je morala družba GfW zaradi posojila kupovati mošt in ki se niso odpovedali nobenim terjatvam do družbe GfW, ko se je ob začetku finančnih težav družbe GfW za to odločila banka WAK.

II.6. Ozadje pomoči

- (18) Leta 1999 je družba GfW s posojilom banke WAK v višini 15 302 696,25 EUR in z lastnimi viri kupila 44 milijonov litrov mošta. 60 % tega mošta je imelo najmanj 60 stopinj Oechsleja in povprečno 81 stopinj Oechsleja. 40 % mošta je bilo namenjenih za navadno namizno vino z najmanj 44 stopinjami Oechsleja, pri čemer je bil mošt kupljen, da bi se izkoristili ugodni pogoji preventivne destilacije. Za celoten kupljen mošt je bila plačana povprečna cena 0,38 EUR na liter. Gotovega vina družba GfW ni kupila. Nakup je bil izveden na podlagi navadnega, razširjenega ali podaljšanega pridržka lastninske pravice (*einfache, erweiterte, verlängerte Eigentumsvorbehalte*) vinogradniškemu podjetju in trgovcu. Hkrati so bila ta zavarovana sredstva sprejeta kot zavarovanje za banko WAK.

- (19) Na podlagi informacij, ki jih je predložila Nemčija, je bil poslovni načrt družbe GfW izkoristiti ugodnosti destilacije v skladu z Uredbo (EGS) št. 822/87 za 40 % mošta ter predelati 60 % mošta v vino kot osnovo za proizvodnjo penečega vina in ga prodati proizvajalcem penečega vina. Poleg tega je družba GfW 20 % vina nameravala uskladiščiti za devet mesecev do enega leta, da bi izkoristila subvencije EU za skladiščenje vina v skladu z Uredbo (EGS) št. 822/87, nato pa ga prodati na trgu za vino kot osnovo za proizvodnjo penečega vina.

- (20) Vinogradniška podjetja in trgovci so 11. novembra 1999 prejeli predplačilo v vrednosti 80 % nakupne cene. V povprečju je bilo izplačano predplačilo 0,31 EUR na liter.

⁽⁶⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 822/87 z dne 16. marca 1987 o skupni ureditvi trga za vino (UL L 84, 27.3.1987, str. 1), od 1. avgusta 2000 Uredba Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino (UL L 179, 14.7.1999, str. 1).

⁽⁷⁾ Glej na primer Odločbo Sveta 2000/808/ES z dne 19. decembra 2000 o odobritvi izredne nacionalne pomoči s strani organov Zvezne republike Nemčije za destilacijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja (UL L 328, 23.12.2000, str. 49).

- (21) Leta 1999 je družba GfW 40 % svojih zalog poslala v preventivno destilacijo. Družba GfW se je zaradi padca cen na trgu za vino kot osnovo proti koncu leta 1999 odločila, da tisto leto vina kot osnovo ne bo več prodajala, ampak bo počakala na izboljšanje stanja na trgu v letu 2000.
- (22) Zaradi sorazmerno velikega pridelka in vse manjše prodaje penečega vina se je leta 2000 prodaja belega vina še bolj zmanjšala (povprečne cene so se v nekaterih primerih znižale celo na 0,20 EUR). Veliko vina, ki je bilo uskladiščenega v sodih, je bilo treba znova poslati v destilacijo.
- (23) Zaradi spremembe skupne ureditve trga za vino, ki je bila sprejeta leta 1999 in je začela veljati 1. avgusta 2000, je preventivno destilacijo v skladu z Uredbo (EGS) št. 822/87 nadomestila destilacija za oskrbo trga s pitnim alkoholom v skladu z Uredbo (ES) št. 1493/1999. Pogoji so bili znatno slabši in doseči je bilo mogoče le približno polovico prejšnje cene 0,50–0,55 EUR na liter za preventivno destilacijo.
- (24) Po padcu cen leta 2000 je bilo nemogoče, da bi družba GfW dosegla pričakovane dobičke tako na trgu z vinom kot pri destilaciji za oskrbo trga s pitnim alkoholom. Zato je bilo treba knjigovodsko vrednost zalog družbe GfW bistveno zmanjšati, zaradi česar so obveznosti družbe GfW presegle njena sredstva.
- (25) Zaradi navedenih poslovnih težav je bil do 31. oktobra 2000 pripravljen vmesni obračun poslovanja za tekoče leto, ki ga je pregledal revizor. Obveznosti družbe GfW (15 670 155 EUR) so 31. oktobra 2000 presegle njena takratna sredstva (9 886 856 EUR) za 5 783 299 EUR, pri čemer so bile takšne, kot je navedeno v spodnji preglednici. V skladu s poročilom, ki ga je pripravila revizorska družba Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH, bi se v primeru neukrepanja za družbo GfW zaradi njenih obveznosti, ki so presegle sredstva (*Überschuldung*), v kratkem začeli postopki zaradi nesolventnosti.

(26) Preglednica 1

(v EUR)	
Obveznosti do	Znesek
Banka WAK	10 150 959
Finančne institucije	726 892
Dobavitelji	218 460
Vinogradniška podjetja in trgovci	4 355 581
Drugi	218 263
<i>Skupaj</i>	<i>15 670 155</i>

- (27) V skladu s členom 19 nemškega zakona o nesolventnosti (*Insolvenzordnung*) so obveznosti, ki presegajo sredstva družbe, razlog za začetek postopkov zaradi nesolventnosti. Zato je bil izvršni odbor družbe GfW v skladu s členom 64 nemškega zakona o družbah z omejeno odgovornostjo (stara različica) v povezavi s členom 19 nemškega zakona o nesolventnosti obvezan, da v treh tednih po tem, ko obveznosti družbe presežejo njena sredstva (*Überschuldung*), vloži predlog za začetek postopkov zaradi nesolventnosti.
- (28) Zaradi grozeče nesolventnosti je družba GfW nekatere upnike (banko WAK, vinogradniška podjetja in približno 130 trgovcev, ki so sodelovali pri nakupu iz uvodne izjave 18) prosila, da se odpovejo delu svojih neporavnanih terjatev in družbi tako omogočijo nadaljevanje poslovanja. V primeru vinogradniških podjetij in trgovcev bi odpoved obsegala 90 % neporavnanih terjatev, kar bi pomenilo, da bi prejeli le 2 % več od dogovorjene nakupne cene. Preostali primanjkljaj naj bi se odpravil z obvezno podreditvijo in odpovedjo terjatvam s strani banke WAK.
- (29) Banka WAK je imela kot glavna upnica (glej preglednico 1) s slabšim položajem zavarovanja velik interes, da se prepreči grozeča nesolventnost. Zato je poskušala vinogradniška podjetja in trgovce prepričati, da se strinjajo z odpovedjo delu svojih terjatev. Banka WAK je 4. decembra 2000 podpisala tudi pisni sporazum z družbo GfW, v katerem se je strinjala s podreditvijo dela svojih neporavnanih terjatev (v skladu s primanjkljajem družbe GfW) v korist drugih upnikov. Končni znesek podreditve terjatev bi se določil šele ob prejetju izjav o odpovedi terjatev vinogradniških podjetij in trgovcev, da bi se zmanjšal podrejeni znesek. Prav tako je bilo dogovorjeno, da bi se banka WAK, če bi se pozneje izkazalo, da je to nujno za preprečitev postopkov zaradi nesolventnosti, odpovedala enakemu znesku terjatev, kot jih je podredila.
- (30) 1 700 od 2 700 vinogradniških podjetij in trgovcev je izjavilo, da so se pripravljene odpovedati 90 % svojih preostalih terjatev, kar je približno 60 % neporavnanih terjatev skupine kot celote. Preostala vinogradniška podjetja in trgovci pa so izrecno zavrnilo ponudbo ali pa niso odgovorili na prošnjo. Nekateri so se odločili, da se svojim terjatvam ne odpovejo zaradi svojega močnejšega položaja zavarovanja – nekateri so imeli podaljšan pridržek lastninske pravice in so že prejeli predplačilo v višini 80 % dogovorjene cene. To je pomenilo, da bi njihova vračila v primeru postopkov zaradi nesolventnosti presežala 2 % dogovorjene nakupne cene, ki je bila ponujena.
- (31) Poleg tega je več vinogradniških podjetij in trgovcev že vložilo tožbe proti družbi GfW, te pa je obravnavalo sodišče, ki je predlagalo sporazume o poravnavi. V skladu s sporazumi o poravnavi bi morala družba GfW plačati 70 % preostalih terjatev, 30 % pa bi se jih odpovedalo. Sodišče je tudi odločilo, da mora družba GfW kriti 80 % sodnih stroškov. Ker so podobne sporazume o poravnavi

predlagala tudi druga sodišča, družba GfW ni več mogla pričakovati, da bi se preostala vinogradniška podjetja in trgovci strinjali z odpovedjo 90 % svojih preostalih terjatev. Poleg tega je več vinogradniških podjetij in trgovcev izjavilo, da bodo zahtevali celotno poplačilo preostalih 20 odstotkov.

- (32) Člen 305a nemškega zakona o nesolventnosti določa, da izvensodna poravnava (*außergerichtliche Einigung*) za preprečitev poravnave dolgov ni več mogoča, ko en sam upnik začne izvršbo po začetku pogajanj o izvensodni poravnavi.
- (33) Zato družba GfW vinogradniških podjetij in trgovcev ni več mogla prositi za odpoved terjatvam, kot je sprva nameravala. Namesto tega je družba GfW 21. februarja 2001 podpisala sporazum z banko WAK, v katerem se banka WAK strinja, da bo v celoti pokrila primanjkljaj družbe GfW za leto 2000 z odpovedjo svojim terjatvam v vrednosti 5 005 441,60 EUR. Za preostali dolg se za obdobje od 1. januarja 2001 do 31. decembra 2001 ne bodo zaračunale obresti. V sporazumu je tudi določeno, da se bodo preostale terjatve vinogradniških podjetij in trgovcev poravnale v celoti. Tako se je zagotovilo zavarovanje nepodrejenih terjatev banke WAK, odpravil se je primanjkljaj, začasno so se preprečili postopki zaradi nesolventnosti in družba GfW je lahko nadaljevala s poslovanjem.
- (34) V obdobju od 1. novembra 2000 do 31. decembra 2000 je družba GfW odplačala posojilo banke WAK v vrednosti 1 440 446,92 EUR. V obdobju od leta 2001 do 2005 je nadaljevala s poslovanjem in redno odplačevala posojilo banke WAK v skupni vrednosti 3 728 969,40 EUR. Poleg tega je družba GfW leta 2001 banki WAK plačala obresti v skupni vrednosti 149 757,16 EUR.
- (35) Zaradi zmanjšanja prometa na običajnih področjih poslovanja družbe GfW in nezadostne kapitalizacije se je družba GfW do 31. decembra 2004 odločila za prekinitev vseh dejavnosti in likvidacijo družbe. Vse preostale zaloge s preostalih področij poslovanja so bile prodane. Vsi iztržki so se uporabili za poplačilo banki WAK. S kupcem (posameznikom) je bilo dogovorjeno, da se vrednost preostalih zalog glede na popis blaga z dne 31. decembra 2004 prenese na banko WAK konec leta 2005. Vrednost zalog naj bi bila enaka izhodiščni nabavni vrednosti 79 579,79 EUR.
- (36) Družba GfW je bila 1. junija 2005 dokončno razpuščena in leta 2006 izbrisana iz trgovskega registra. Pravnega naslednika ni, prav tako pa ne kakršne koli pravne osebe, ki bi lahko vrnila pomoč.
- (37) Do 31. decembra 2005 je bilo odplačanih 9 897 154,65 EUR posojila in plačanih 793 994,99 EUR obresti. Po

likvidaciji preostalih sredstev družbe GfW (87 079,79 EUR) so bile preostale neporavnane terjatve banke WAK v vrednosti približno 313 000 EUR razglašene za neizterljive in so bile odpisane. Del posojila, ki ni bil odplačan, je tako skupaj znašal 5 318 441,60 EUR (prvotna odpoved terjatvam v vrednosti 5 005 441,60 EUR plus neporavnane terjatve po likvidaciji v vrednosti 313 000 EUR).

II.7. Značilnosti in intenzivnost pomoči

- (38) Posojilo banke WAK v vrednosti 15 302 696,25 je bilo družbi GfW odobreno v več obrokih v letu 1999 za obdobje 12 do 18 mesecev:

	(v EUR)
11.11.1999	5 936 061,62
25.11.1999	6 868 777,04
1.12.1999	585 429,72
13.12.1999	112 110,66
17.12.1999	1 800 317,21
Skupaj	15 302 696,25

- (39) Obračunane so bile naslednje obrestne mere:

Zadnje četrletje leta 1999	3,28 %
Prvo četrletje leta 2000	3,51 %
Drugo četrletje leta 2000	4,15 %
Tretje četrletje leta 2000	4,80 %
Zadnje četrletje leta 2000	5,15 %
Leto 2001	4,55 %–5,25 %

- (40) Dobavitelji so 11. novembra 1999 prejeli predplačilo v vrednosti 80 % dogovorjene cene. Poleg tega se je zaradi podaljšanega pridržka lastninske pravice, dodeljene nekaterim dobaviteljem, ki ne bi dokončali obdelave, tipiziranja ali mešanja, del zalog uporabil za zavarovanje preostalih 20 % terjatev teh dobaviteljev. Tudi zaloge so bile sprejete kot zavarovanje za banko WAK. Vendar je imela banka WAK zaradi pridržka lastninske pravice le podrejeno terjatev na del zaloge, dokler se terjatve s podaljšanim pridržkom lastninske pravice niso poravnale. Večji delež tveganja nihanj cen so tako nosili družba GfW in njeni upniki, med katerimi je bila banka WAK glavna upnica.

- (41) Na posojilo, ki ga je banka WAK odobrila družbi GfW, so se plačale le omejene obresti: od 11. novembra 1999 do 31. decembra 1999 (po obrestni meri 3,28 %), od 1. januarja 2000 do 31. decembra 2000 (3,51 %–5,15 %) in od 1. januarja 2001 do 31. decembra 2001 (4,55 %–5,25 %). Po 31. decembru 2001 se niso zahtevale dodatne obresti.
- (42) Glede na tveganje, ki ga je banka WAK prevzela s posojilom denarja družbi GfW, bi se morala poleg redne obrestne mere zaračunati znatna premija za tveganje. Ker se takšna premija za tveganje obrestni meri ni dodala, je bil v času odobritve posojila prisoten element pomoči. Ta element pomoči je mogoče izračunati kot razliko med zaračunano obrestno mero in tržno obrestno mero s prištetjem premije za tveganje, ki bi se morala zaračunati.
- (43) V skladu z obvestilom Komisije o načinu določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj ⁽⁸⁾, kakor je bilo spremenjeno s sporočilom Komisije o tehničnih prilagoditvah metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj ⁽⁹⁾, ki se uporablja za zadevno obdobje, je osnovna referenčna mera za Nemčijo med 5,23 % in 6,33 %. V skladu z obvestilom je določena referenčna mera najnižja mera, ki se lahko poveča v okoliščinah, v katerih obstaja posebno tveganje (na primer podjetje v težavah ali, kadar ni zagotovljenega poročstva, ki ga običajno zahtevajo banke). V takšnih primerih lahko premija znaša do 400 baznih točk ali več, če nobena zasebna banka ne bi odobrila zadevnega posojila.
- (44) Po navedbah Nemčije so bile obrestne mere nemških bank v enakem obdobju za podobna posojila med 5,25 % in 6,50 % (VR-Bank Südliche Winstrasse e.G.) ter 5,40 % in 6 % (Die Kreissparkasse Bad Dürkheim).
- (48) S preskusom zasebnega upnika se oceni, ali bi zasebni upnik pod enakimi tržnimi pogoji ravnal ali je ravnal enako kot javni upnik. Pri zadevnem primeru so imeli zasebni upniki 31. oktobra 2000 do družbe GfW terjatve v skupni vrednosti 5,5 milijona EUR, vendar se nobeden od njih terjatvam ni odpovedal. V poročilu neodvisnega revizorja je navedeno, da je bilo za banko WAK z ekonomskega vidika smiselno, da podredi in odpove del svojih terjatev, vendar ni pojasnjeno, zakaj nobeden od drugih upnikov ni bil pripravljen odpovedati svojih terjatev.
- (49) Na začetku formalnega postopka preiskave je Komisija sklenila, da ob začetku postopka ni bilo mogoče izključiti, da podreditev in odpoved terjatev banke WAK (posojilo družbi GfW in prihodnja plačila obresti na to posojilo) nista v skladu s preskusom zasebnega upnika, saj sta bili očitno višji, kot je bilo nujno potrebno, ter pretirano v korist družbe GfW in drugih upnikov (zlasti vinogradniških podjetij in trgovcev), ki so jim bile terjatve v celoti povrnjene.
- (50) Začetek formalnega postopka preiskave se je nato razširil, da bi se vključila odobritev posojila. Zlasti je bil izražen dvom, ali je bila odobritev posojila v skladu s tržnimi pogoji (premija za tveganje ni bila zaračunana) in z zadostnimi zavarovanji.
- (51) Pri podalšanju formalnega postopka preiskave se je spet pojavil dvom glede mogoče pomoči vinogradniškemu podjetjem in trgovcem. Na podlagi informacij, ki so bile takrat na voljo, je kazalo, da je bila cena, plačana za mošt, višja od ustrezne tržne cene, da cilj transakcije ni bil povečanje dobičkov, ampak podpora trga za vino in mošt, ter da je bil položaj zavarovanja, dodeljen vinogradniškemu podjetjem in trgovcem v skladu s prodajno pogodbo, ugodnejši kot v običajnih okoliščinah.

II.8. Trajanje ukrepa

- (45) Enkratni ukrep.

II.9. Razlogi za začetek formalnega postopka preiskave

- (46) Komisija je začela formalni postopek preiskave v skladu s členom 108(2) PDEU zaradi suma, da bi lahko podreditev in odpoved terjatvam pomenili državno pomoč v smislu člena 107 PDEU.
- (47) Komisija je na podlagi informacij, ki so bile na voljo ob začetku formalnega postopka preiskave, zlasti preučila, ali sta se podreditev in odpoved terjatvam izvedli v skladu s preskusom zasebnega upnika.
- (52) Dvom glede cene je bil poudarjen v dokumentih, ki jih je predložila Nemčija po prvem začetku postopka in so prikazovali nihanje v ceni na liter namiznega vina (brez vključenega DDV) leta 1999 v regiji Pfälzka-Rheinhesen od najmanj 0,26 EUR (oktober/november) do 0,30 EUR (junij do september), 0,35 EUR (april) in do največ 1,10 EUR (februar, junij, november/december). Tako je bila najmanjša tržna cena za namizno vino v času odobritve posojila 0,26 EUR na liter.
- (53) Povprečna nakupna cena 0,38 EUR na liter je bila tako očitno višja od najnižje tržne cene približno 0,26 EUR na liter.

⁽⁸⁾ UL C 273, 9.9.1997, str. 3.

⁽⁹⁾ UL C 241, 26.8.1999, str. 9.

III. PRITOŽBE IN INFORMACIJE TRETJIH STRANI

- (54) Komisija je prejela informacije, iz katerih je razvidno, da se je navedena odpoved terjatvam financirala prek sredstev banke WAK. Zvezna dežela Porenje-Pfalška naj bi kot javni organ, ki financira banko WAK, preučevala mogočo dokapitalizacijo zaradi zmanjšane kapitalske osnove banke WAK, vendar se na koncu zanjo ni odločila.
- (55) Komisija je prejela pritožbo v zvezi z domnevno državno pomočjo, ki naj bi bila vključena v odpoved terjatvam s strani banke WAK. Pritožnik je navedel, da je družba GfW konkurirala pri prodaji vinskih destilatov in zaradi odpovedi v njeno korist so imeli konkurenti velike težave s prodajo svojih proizvodov. Pritožnik je predložil več časopisnih člankov z informacijami o odpovedi terjatev banke WAK v korist družbe GfW.
- (56) Isti pritožnik je posredoval tudi dopis, ki ga je od urada javnega tožilca v Kaiserslauternu (centralni urad za gospodarski kriminal) prejel kot odgovor na svoj dopis temu uradu. Dopis urada javnega tožilca v Kaiserslauternu povzema informacije, ki jih je predložil pritožnik v obliki časopisnih člankov in izjav, ter pritožnika obvešča, da glede na prejete informacije ni podlage za začetek kazenskopreiskovalnih postopkov (*strafrechtliches Ermittlungsverfahren einzuleiten*).

IV. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

- (57) Komisija ni prejela nobenih pripomb kot del formalnega postopka preiskave.
- (58) V ponovnih dopisih pritožnika po prvotnem začetku postopka ni bilo nobenih novih dejstev ali argumentov.

V. PRIPOMBE NEMČIJE

V.1. Element pomoči v času odobritve posojila

- (59) Nemčija je predložila izčrpne informacije o pogojih za odobritev posojila banke WAK družbi GfW, ki so vključene v opis ukrepa v oddelku II.
- (60) Nemčija se v svojih pripombah strinja, da so bile obresti, ki jih je banka WAK zaračunala za posojilo družbi GfW, nižje od tržne obrestne mere. Nemčija priznava, da razlika med tržno obrestno mero in zaračunano obrestno mero pomeni pomoč družbi GfW v smislu člena 107(1) PDEU.
- (61) Nemčija je tudi predložila dokaz, da je bila družba GfW s 1. junijem 2005 likvidirana in razpuščena. Vse preostale zaloge s preostalimi področji poslovanja so bile prodane.

Vsi iztržki bili uporabljani za poplačilo banki WAK. S kupcem (posameznikom) je bilo dogovorjeno, da se vrednost preostalih zalog glede na popis blaga z dne 31. decembra 2004 prenese na banko WAK konec leta 2005. Vrednost zalog naj bi bila enaka izhodiščni nabavni vrednosti 79 579,79 EUR. Družba GfW je bila leta 2006 izbrisana iz trgovskega registra, pri čemer pravnega naslednika ni, prav tako pa ne kakršne koli pravne osebe, ki bi lahko vrnila pomoč. Po mnenju Nemčije v skladu z ustaljeno sodno prakso⁽¹⁰⁾ vračilo zato ni mogoče.

- (62) Nemčija zagotavlja, da je bila odobritev navadnega, razširjenega ali podaljšanega pridržka lastninske pravice družbe GfW vinogradniškemu podjetjem in trgovcem v povezavi s prodajo mošta v skladu z običajno poslovno prakso. Poleg tega Nemčija zagotavlja, da je tudi sprejem zavarovanih sredstev kot zavarovanja kljub pridržku lastninske pravice, kot je ga je izvedla banka WAK za posojilo družbi GfW, v skladu z običajno poslovno prakso.
- (63) Nemčija nadalje navaja, da je bil mošt, ki ga je jeseni 1999 kupila družba GfW, kupljen po tržni ceni, ker je bilo 60 % kupljenega mošta kakovostni mošt (najmanj 60 stopinj Oechsleja) in ne mošt za navadno namizno vino, kot je bilo predpostavljeno ob začetku postopka. Po mnenju Nemčije so zahteve glede kakovosti za proizvodnjo penecnega vina višje od zahtev za namizno vino (najmanj 60 stopinj Oechsleja za penecno vino in 44 stopinj Oechsleja za namizno vino). Preostalih 40 % mošta je bilo namenjenih za navadno namizno vino, pri čemer je bil mošt kupljen, da bi se izkoristili ugodni pogoji preventivne destilacije.
- (64) Nemčija v pripombah poudarja, da je koncept trženja družbe GfW za 60 % zalog vključeval nakup velikih količin visokokakovostnega mošta in njegovo naknadno predelavo v osnovo za penecno vino (Sektgrundwein) v skladu z zahtevami vinskih kleti glede homogenosti in kakovosti. Za osnovo za proizvodnjo penecnega vina sta potrebni nizka vsebnost SO₂ in visoka vsebnost sadnih kislin. To bi se lahko doseglo samo, če bi se mošt kupil v jesenskem prodajnem obdobju in bi ga nato družba GfW sama predelala v osnovo.
- (65) V skladu z informacijami, ki jih je predložila Nemčija, je bila osnovna cena za liter mošta z vrednostjo 60 stopinj Oechsleja na trgu osnove za penecno vino 0,312 EUR na liter. Pri vsaki dodatni stopinji Oechsleja (do največ 80 stopinj Oechsleja) se je cena zvišala za 0,005 EUR na liter. Vinogradniška podjetja in trgovci so za svoj visokokakovostni mošt, tj. 60 % kupljenega mošta, prejeli plačilo v skladu s tem načelom.

⁽¹⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 21. marca 1990 v zadevi C-142/87, Belgija proti Komisiji (*Tubemeuse*), Recueil, str. I-959.

(66) V zvezi s tem Nemčija opozarja na upoštevni trg. Po njenem mnenju tržne cene za navadno namizno vino ni mogoče uporabiti kot merilo za teh 60 % zaloge, ker upoštevni trg družbe GfW ni trg z navadnim namiznim vinom, ampak trg kakovostnejše osnove za proizvodnjo penečega vina. Nemčija se sklicuje tudi na teorijo zamenljivosti povpraševanja, ki poudarja, da se dva proizvoda ne prodajata na istem trgu, če enega ni mogoče zamenjati z drugim, tudi če se cena enega spremeni. V zadevnem primeru zaradi posebnih zahtev za mošt in osnovo za proizvodnjo penečega vina zamenjava teh z moštom za navadno namizno vino ali z navadnim namiznim vinom ne bi bila mogoča, tudi če bi se cena namiznega vina znatno znižala. Znižanje cene namiznega vina tako ne more vplivati na ceno mošta za proizvodnjo penečega vina, ker nista medsebojno zamenljiva.

(67) V skladu s statističnimi podatki o uvozu nemškega združenja vinogradnikov (Deutsche Weinbauverband) za obdobje 1998–2001 je imelo uvoženo belo vino, ki je zaradi svoje visoke kakovosti primerno za proizvodnjo penečega vina, tržno ceno 0,38 EUR na liter, kar je precej več od navedene cene za namizno vino, ki znaša 0,26 EUR na liter. Nemčija v pripombah ugotavlja, da obstajata dva ločena trga, prvi za navadno namizno vino in mošt za navadno namizno vino, drugi pa za visokokakovostno osnovo in mošt, ki sta namenjena za proizvodnjo penečega vina.

(68) Po mnenju Nemčije naj bi torej veljalo, da je upoštevni trg za vino, ki ni namenjeno za destilacijo, trg visokokakovostne osnove za proizvodnjo penečega vina, na katerem se dosegajo precej višje cene (0,38 EUR na liter), kot je tržna cena za navadno namizno vino (0,26 EUR na liter). Nemčija zato meni, da je cena, ki jo je za mošt plačala družba GfW, ustrezala tržni ceni na upoštevni trg in je vključevala običajno stopnjo dobička.

(69) Poleg tega je družba GfW načrtovala sodelovanje v programih EU za skladiščenje in destilacijo (družba GfW je vinogradnikom že prej ponujala tovrstne storitve). V okviru programa za skladiščenje je bila cena za 20 % zalog, ki naj bi se pozneje prodale kot osnova za proizvodnjo penečega vina, 0,06 EUR na liter. V okviru programa za destilacijo je bila cena za 40 % zalog, poslanih v destilacijo, 0,50–0,55 EUR na liter.

(70) Po mnenju Nemčije so bile te dejavnosti dobičkonosne v času, ko je banka WAK odobrila posojilo družbi GfW. Na eni strani je družba GfW nameravala 40 % kupljenega mošta decembra 1999 uporabiti za preventivno destilacijo po ceni, ki je bila znatno višja od nakupne cene (0,50–0,55 EUR na liter). Na drugi strani se je predvidevalo, da bodo proizvajalci penečih vin plačali sorazmerno visoke cene (0,36–0,41 EUR na liter) za velike količine enotne osnove z jamčeno kakovostjo. Nemčija meni, da bi lahko družba GfW dosegla povprečen prihodek od prodaje v višini 0,44–0,46 EUR na liter, kar je veliko več od povprečnih 0,38 EUR na liter, ki jih prejmejo vinogradniška podjetja in trgovci.

(71) Načrtovanje je potekalo na podlagi naslednjih predpostavk ciljnih cen:

	Obseg	Cena/liter (v EUR)
Destilacija	40 %	0,50–0,55
Subvencija EU za skladiščenje vina/mošta (1 leto): 0,06 EUR/l in naknadna prodaja kot osnova za peneče vino	20 %	0,435
Prodaja kot osnova za peneče vino	40 %	0,375

(72) Na podlagi navedenih predpostavk je bila pričakovana povprečna prodajna cena 0,44–0,46 EUR na liter.

(73) Iz zgoraj navedene napovedi prodaje izhaja naslednji izračun dobička:

	Cena/liter (v EUR)
Nakupna cena in obdelava	0,37–0,38
Prihodek od prodaje osnove za peneče vino, destilacije, subvencij za skladiščenje	0,44–0,46
Pričakovani dobiček	0,06–0,09

(74) Na podlagi skupne količine približno 44 milijonov litrov je bil pričakovan dobiček v znesku približno 2,64–3,96 milijona EUR.

(75) Nemčija se sklicuje tudi na dejstvo, da je bila tržna cena, ki jo je za namizno vino v sklepih o sprožitvi postopka navedla Evropska komisija (0,26 EUR na liter), najnižja ponujena cena za namizno vino v novembru 1999. Polna ponujena cena novembra 1999 je tržna cena za namizno vino, ki znaša 0,26–0,56 EUR na liter. Poleg tega je bil to celoten razpon za celo leto 1999. Leta 2000 je razpon znašal 0,20–0,41 EUR na liter. Nemčija poudarja tudi, da je imelo 60 % mošta, ki ga je kupila družba GfW, povprečno 81 stopinj Oechsleja, kar močno presega 44 stopinj Oechsleja, zahtevanih za namizno vino, pri čemer se je to izražalo v ceni, ki jo je družba GfW plačala za mošt.

V.2. Element pomoči v času podreditve in odpovedi terjatvam

(76) Po mnenju Nemčije je bilo po vmesnem obračunu poslovanja novembra 2000 ugotovljeno, da družbi GfW grozi nesolventnost. Družba GfW je imela takrat primanjkljaj

tekočega računa približno 6 milijonov EUR, kar se je potrdilo med pripravo letnega računovodskega izkaza za leto 2000. Razlog za primanjkljaj je bil, da se je vrednost zalog, ki so bile še vedno v lasti družbe GfW, zmanjšala zaradi znatnega znižanja tržnih cen, kar je pomenilo, da bi lahko družba GfW svoje zaloge prodala le po ceni, nižji od predvidene.

- (77) V skladu z informacijami, ki jih je predložila Nemčija, je imela banka WAK 31. oktobra 2000 še vedno 10 milijonov EUR terjatev do družbe GfW. Banka WAK je kot zavarovanje sprejela zavarovana sredstva družbe GfW, ki so takrat imela vrednost 5,7 milijona EUR. Ta sredstva so bila odvisna od pridržka lastninske pravice (navadnega, razširjenega ali podaljšanega) vinogradniških podjetij in trgovcev, ki bi po mnenju Nemčije zato imela prednost v primeru nesolventnosti. Tako bi morala družba GfW po mnenju Nemčije v primeru postopka zaradi nesolventnosti plačila vinogradniškemu podjetju in trgovcem v znesku približno 3,5 milijona EUR poravnati pred plačili drugim upnikom.
- (78) Da bi se pravočasno odpravil primanjkljaj in preprečil začetek postopkov zaradi nesolventnosti v skladu s členom 64 nemškega zakona o družbah z omejeno odgovornostjo (stara različica) v povezavi s členom 19 nemškega zakona o nesolventnosti, je bilo potrebno takojšnje ukrepanje.
- (79) Nemčija poudarja, da je imela banka WAK kot glavna upnica s slabšim položajem zavarovanja velik interes, da se prepreči grozeča insolventnost. Zato je poskušala vinogradniška podjetja in trgovce prepričati, da se odpovejo delu svojih terjatev, in je 4. decembra 2000 z družbo GfW sprejela tudi dogovor, da:
- po dogovoru vinogradniških podjetij in trgovcev o odpovedi 90 % svojih preostalih terjatev podredi terjatve v višini primanjkljaja,
 - se bo odpovedala enakemu znesku zahtevkov, kot jih je podredila, vendar le, če bo to potrebno.
- (80) Družba GfW kljub uspešnemu začetku pogajanj, ko se je večina vinogradniških podjetij in trgovcev strinjala z odpovedjo terjatvam, na koncu ni bila uspešna zaradi usklajenega delovanja nekaterih vinogradniških podjetij in trgovcev ter njihovih odvetnikov. Zaradi prednostnega položaja zavarovanja, ki je bil posledica razširjenega ali podaljšanega pridržka lastninske pravice, se svojim terjatvami niso bili pripravljene odpovedati in so vložili tožbe. Te tožbe je obravnavalo sodišče, ki je predlagalo sporazume o poravnavi. V skladu s sporazumi o poravnavi bi morala družba GfW plačati 70 % preostalih terjatev, 30 % pa bi se jih odpovedalo. Sodišče je tudi odločilo, da mora družba GfW kriti 80 % sodnih stroškov. Podobne sporazume o poravnavi so predlagala tudi druga sodišča. Družba GfW zato ni več mogla pričakovati, da bi se vinogradniška podjetja in trgovci strinjali z odpovedjo 90 % svojih preostalih terjatev. Poleg tega je več vinogradniških podjetij in trgovcev izjavilo, da bodo zahtevali celotno poplačilo preostalih 20 odstotkov. Dejstvo, da je 1 700 od 2 700 vinogradniških podjetij in trgovcev že nakazalo, da bi se bili pripravljene odpovedati delu svojih terjatev, ni bilo več pomembno, ker člen 305a nemškega zakona o nesolventnosti določa, da izvensodna poravnava (*außergerichtliche Einigung*) za preprečitev postopkov zaradi nesolventnosti ni več mogoča, ko en sam upnik začne izvršbo po začetku pogajanj o izvensodni poravnavi.
- (81) Zato se je 21. februarja 2001 banka WAK z družbo GfW dogovorila, da bo primanjkljaj iz leta 2000 pokrila z odpovedjo svojim terjatvam v vrednosti 5 005 441,60 EUR, da za preostali dolg za obdobje od 1. januarja 2001 do 31. decembra 2001 ne bo zaračunavala obresti in da se bodo terjatve vinogradniških podjetij in trgovcev poravnale v celoti. Zavarovanje nepodrejenih terjatev je bilo zagotovljeno. Primanjkljaj družbe GfW je bil odpravljen, postopki zaradi nesolventnosti so bili preprečeni, družba GfW pa je lahko nadaljevala s poslovanjem.
- (82) Nemčija trdi, da sta podreditev in odpoved terjatev v skladu s preskusom zasebnega upnika. Nemčija to trditev podpira s sklicevanjem na ustrezno sodno prakso.
- (83) Odpoved delu terjatve se lahko zahteva, da se poveča dejansko povrnjeni znesek⁽¹¹⁾. Zasebni upnik bi ravnal tako, da bi čim bolj zmanjšal svojo izgubo. Če terjatev ni bila dovolj zavarovana, bi dogovor o preložitvi poplačila povečal možnosti za poplačilo brez izgube, ker bi imel dolжник možnost, da premaga krizo in izboljša svoj položaj⁽¹²⁾. V sodbi Sodišča prve stopnje v zadevi HAMSA je sodišče zavrnilo prejšnjo prakso Komisije, ki je zahtevala, da imajo zasebni in javni upniki enak delež odpovedi terjatvam glede na njihov delež dolga. Namesto tega je sodišče določilo, da se lahko preskus zasebnega upnika uporabi tudi, če je razmerje odpovedi različnih upnikov nesorazmerno. Sodišče prve stopnje poudarja, da je odločilen status upnika kot lastnika zavarovanih, preferencialnih ali navadnih terjatev, tj. rang zavarovanj različnih upnikov. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da javni upnik ravna kot zasebni upnik, če se po obširni in razumni oceni zneska, ki bi ga lahko izterjal, tveganja likvidacije in možnosti, da bo podjetje ponovno vzpostavilo sposobnost preživetja odloči, da se bo odpovedal

⁽¹¹⁾ Sodba Sodišča z dne 29. aprila 1999 v zadevi C-342/96, Španija proti Komisiji, Recueil, str. I-2459.

⁽¹²⁾ Sodba Sodišča z dne 22. novembra 2007 v zadevi C-525/04, Španija proti Lenzing, ZOdl., str. I-9947.

delu svojih terjatev⁽¹³⁾. Nazadnje se Nemčija sklicuje na odločbo Komisije v zadevi Huta Cynku, kjer je Komisija odločila, da nobena ugodnost, in torej nobena državna pomoč, ne obstaja, kadar bi prestrukturiranje prineslo boljši iztržek kot likvidacija⁽¹⁴⁾.

- (84) Na podlagi tega Nemčija trdi, da sta bili, ob upoštevanju položaja banke WAK kot glavne upnice in njenega slabšega položaja zavarovanja v primerjavi z vinogradniškimi podjetji in trgovci, podreditev in odpoved terjatev v skladu s preskusom zasebnega upnika ter ne pomenita državne pomoči. V postopku zaradi nesolventnosti bi banka WAK izgubila najmanj enak, zelo verjetno pa še večji obseg svojih preostalih terjatev.
- (85) Le s preprečitvijo nesolventnosti družbe GfW ter poravnavo preostalih terjatev vinogradniških podjetij in trgovcev je lahko banka WAK koristila polne zavarovalne pravice do preostalih zalog in zagotovila poplačilo svojih preostalih terjatev, ki je višje od poplačila v primeru nesolventnosti.
- (86) Po mnenju Nemčije je bilo delovanje banke WAK s predhodnega vidika pravilno, zlasti ker ji je s tem, da je spremenila svoj slab položaj zavarovanja v primarno zavarovalno pravico in preprečila grozečo nesolventnost družbe GfW, uspelo zagotoviti višje poplačilo. Po mnenju Nemčije bi vsaka zasebna banka v takih razmerah ravnala enako.
- (87) Po mnenju nemških organov bi predhodna ocena računovodskih evidenc družbe GfW pokazala, da bi banka WAK ob nadaljevanju poslovanja družbe GfW lahko izvedla poplačila v vrednosti 5 112 918,81 milijona EUR. Če pa bi družba GfW začela postopek zaradi nesolventnosti, potem bi banka WAK lahko izvedla poplačila v vrednosti največ 2,4 milijona EUR. To pomeni razliko najmanj 2,7 milijona EUR.
- (88) To potrjuje poročilo neodvisnega revizorja⁽¹⁵⁾ z dne 3. februarja 2003, ki ga je naročila banka WAK, predložili pa so ga nemški organi. V sklepnih ugotovitvah poročila je navedeno, da je bilo za banko WAK z ekonomskega vidika smiselno, da podredi svoje terjatve, se

odpove delu svojih terjatev v zgoraj navedenem znesku in se odpove prihodnjim plačilom obresti. Nemčija je predložila naslednje razloge za to sklepno ugotovitev:

- Če banka WAK ne bi podredila in odpovedala svojih terjatev in plačil obresti, bi morala družba GfW vložiti predlog za postopek zaradi nesolventnosti in bi bila likvidirana. Terjatve banke WAK bi bilo treba izplačati iz prodaje zalog družbe GfW.
- Če bi bila družba likvidirana, bi se vrednost njenih zalog znižala. Dejanski iztržki od prodaje zalog bi znašali le približno 50 do 70 % njihove knjigovodske vrednosti. Zato bi ob ohranitvi zavarovalnih pravic iztržki znašali 1,84–2,4 milijona EUR.
- Postopki zaradi nesolventnosti so dragi.
- Nemški zakon o nesolventnosti določa pravico do izločitve za proizvode s pridržkom lastninske pravice, vendar se to opredeli na podlagi možnosti stečajnega upravitelja, da izbere med izpolnjevanjem pogodbe in izločitvijo sredstev (člen 103 nemškega zakona o nesolventnosti). Izločitev sredstev je mogoča le, če stečajni upravitelj zavrne izpolnitev pogodbe, ker lahko v tem primeru upnik odstopi od pogodbe, zahteva izločitev sredstev in je upravičen do odškodnine zaradi neizpolnjevanja pogodbe. Predplačila se lahko pobotajo. V zameno lahko družba GfW zahteva povrnitev že izvedenih plačil, ki jih je mogoče pobotati z odškodnino zaradi neizpolnjevanja pogodbe.
- V nasprotju s tem pa je bilo, ko je banka WAK podredila del svojih terjatev, pravno mogoče, da se je družba GfW izognila postopkom zaradi nesolventnosti, banka WAK pa je imela po odpovedi delu svojih terjatev in plačil obresti neporavnane terjatve v znesku 5,15 milijona EUR, katerih povrnitev je lahko pričakovala, saj je družba GfW lahko nadaljevala s poslovanjem.
- Poudarjeno je tudi, da bi lahko družba GfW v primeru začetka postopkov zaradi nesolventnosti v skladu s predpisi o nesolventnosti izpodbijala odplačila posojila v znesku 1 440 476,92 EUR, ki jih je banki WAK izplačala v obdobju med 1. novembrom in 31. decembrom 2000. Tako bi bila banka WAK obvezana k poplačilu teh sredstev.

⁽¹³⁾ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 11. julija 2002 v zadevi T-152/99, *HAMSA proti Komisiji*, Recueil, str. II-3049.

⁽¹⁴⁾ Odločba Komisije z dne 25. septembra 2007 o državni pomoči C 32/06 (prej N 179/06), ki jo Poljska izvaja za podjetje Huta Cynku Miasteczko Śląskie SA, 2008/142/ES.

⁽¹⁵⁾ Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH.

- (89) Nemčija poudarja, da naknadna ocena kaže, da je bila možnost podreditve in odpovedi terjatev z ekonomskega vidika bolj smiselna, saj so poplačila, prejeta zaradi preprečitve nesolventnosti družbe GfW, znašala 4 670 517,65 EUR, kar je več kot največ 2,4 milijona EUR, ki bi jih bilo mogoče zagotoviti v okviru postopkov zaradi nesolventnosti.
- (90) Nemčija ugotavlja, da vinogradniška podjetja in trgovci v času podreditve in odpovedi terjatev banke WAK niso prejeli pomoči, ker sta bili podreditev in odpoved terjatev v skladu s preskusom zasebnega upnika.

VI. OCENA POMOČI

VI.1. Skupna ureditev trga

- (91) Pred začetkom veljavnosti Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 z dne 29. aprila 2008 o skupni ureditvi trga za vino⁽¹⁶⁾ je področje vinogradništva in predelave vina urejala Uredba (ES) št. 1493/1999. Člen 71 Uredbe (ES) št. 1493/1999 določa, da se členi 87, 88 in 89 Pogodbe (zdaj členi 107, 108 in 109 PDEU) uporabljajo za proizvodnjo in trgovino s proizvodi, ki so zajeti v navedeni uredbi. Pred 31. julijem 2000 je področje vinogradništva in predelave vina urejala Uredba (EGS) št. 822/87. Člen 76 Uredbe (EGS) št. 822/87 določa, da se členi 92, 93 in 94 Pogodbe (zdaj členi 107, 108 in 109 PDEU) uporabljajo za proizvodnjo in trgovino s proizvodi iz člena 1 Uredbe. Zato je treba obravnavane ukrepe preučiti z vidika pravil glede državne pomoči.

VI.2. Obstoje državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU

- (92) V skladu s členom 107(1) PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, prepovedana, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.
- (93) Banka WAK je družba javnega prava, ki se deloma financira iz sredstev zvezne dežele Porenje-Pfalška, delno pa iz davkom podobnih dajatev. Ukrep se zato financira iz državnih sredstev.
- (94) Zdi se, da pomoč, ki se dodeli podjetju, prizadene trgovino med državami članicami, če podjetje posluje na trgu, odprtem za trgovanje v Evropski uniji⁽¹⁷⁾. Trgovanje s

kmetijskimi proizvodi znotraj Unije je obsežno. Zato bi zadevna pomoč lahko prizadela trgovino med državami članicami⁽¹⁸⁾.

- (95) Sodišče je razsodilo, da je za presojo, ali državni ukrep pomeni pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, treba ugotoviti tudi, ali upravičeno podjetje dobi ekonomsko prednost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji⁽¹⁹⁾ ne bi dobilo, in/ali se je podjetje zaradi ukrepa lahko izognilo kritju stroškov, ki bi jih običajno moralo poravnati iz lastnih finančnih sredstev⁽²⁰⁾. To bi zagotovo zadostovalo, da se pokažejo morebitna izkrivljanja konkurence⁽²¹⁾.

VI.2.1. Obstoje pomoči družbi Gesellschaft für Weinabsatz (GfW)

VI.2.1.a. Odobritev posojila banke WAK

- (96) Posojilo banke WAK v znesku 15 302 696,25 EUR je bilo odobreno jeseni 1999. Družbi GfW so bile v obdobju odplačevanja posojila zaračunane obresti po obrestni meri 3,28–5,25 %. Premija za tveganje ni bila zaračunana. V tem obdobju je referenčna mera za Nemčijo znašala 5,23–6,33 %.
- (97) Nemčija se strinja z mnenjem Komisije, da posojilo ni bilo odobreno v skladu s tržnimi pogoji. Če bi bilo posojilo odobreno v skladu s tržnimi pogoji, bi bila zaračunana višja osnovna mera, zaradi omejene varnosti, ki jo je zagotavljalo zavarovanje posojila, pa bi bila dodana premija za tveganje.
- (98) Ugotoviti je mogoče, da je posojilo, odobreno družbi GfW, vsebovalo element državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, ker je družba GfW dobila ekonomsko prednost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi. Element pomoči se izračuna kot razlika med zaračunano obrestno mero in referenčno mero s prištetenjem ustrezne premije za tveganje.

(99) Morebiten prenos pomoči na pravne naslednike

⁽¹⁸⁾ Trgovina Nemčije s kmetijskimi proizvodi znotraj Skupnosti je leta 1999 obsegala 10 364 600 litrov (uvoz) in 1 881 900 litrov (izvoz). (Vir: Zvezni statistični urad.)

⁽¹⁹⁾ Sodba Sodišča z dne 11. julija 1996 v zadevi C-39/94, *SFEI in drugi*, Recueil, str. I-3547, točka 60.

⁽²⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 14. februarja 1990 v zadevi C-301/87, *Francija proti Komisiji*, Recueil, str. I-307, točka 41.

⁽²¹⁾ Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi C-730/79, *Philip Morris proti Komisiji*, Recueil, str. 2671.

⁽¹⁶⁾ UL L 148, 6.6.2008, str. 1.

⁽¹⁷⁾ Glej zlasti sodbo Sodišča z dne 13. julija 1988 v zadevi C-102/87, *Francija proti Komisiji*, Recueil, str. 4067.

(100) Po navedbah Nemčije je bila družba GfW s 1. junijem 2005 likvidirana in razpuščena. Vse preostale zaloge s preostalih področij poslovanja so bile prodane. Vsi iztržki bili uporabljeni za poplačilo banki WAK. S kupcem (posameznikom) je bilo dogovorjeno, da se vrednost preostalih zalog glede na popis blaga z dne 31. decembra 2004 prenese na banko WAK konec leta 2005. Vrednost zalog naj bi bila enaka izhodiščni nabavni vrednosti 79 579,79 EUR. Družba GfW je bila leta 2006 izbrisana iz trgovskega registra, pri čemer pravnega naslednika ni, prav tako pa ne kakršne koli pravne osebe, ki bi lahko vrnila pomoč. Po mnenju Nemčije v skladu z ustaljeno sodno prakso ⁽²²⁾ vračilo zato ni mogoče.

(101) Ker so bila preostala sredstva družbe GfW prodana, bi lahko njihov kupec izkoristil pomoč, odobreno družbi GfW. Ker je kupec plačal prvotno nakupno ceno, tržne razmere pa so se v zadnjih letih poslabšale, je jasno, da je bila cena, ki jo je plačal, vsaj enaka tržni ceni. Komisija tako ugotavlja, da pomoč ni bila prenesena na kupca preostanka zalog družbe GfW. Hkrati pa je družba GfW prenehala obstajati, zato vračilo pomoči ni mogoče.

VI.2.1.b. Podreditev in odpoved terjatev banke WAK

(102) Banka WAK je podreditev terjatev ter odpoved terjatev in plačil obresti financirala iz lastnih sredstev in ustreznega posojila, zato se šteje, da ju je financirala iz državnih sredstev.

(103) Da se ugotovi, ali podreditev terjatev ter odpoved terjatev in plačil obresti pomenita državno pomoč družbi GfW v smislu člena 107(1) PDEU, je treba ugotoviti tudi, ali družba GfW dobi ekonomsko prednost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi in/ali se je družba GfW zaradi ukrepa lahko izognila kritju stroškov, ki bi jih običajno morala poravnati iz lastnih finančnih sredstev. Ta ocena se mora izvesti s preskusom zasebnega upnika. S preskusom zasebnega upnika se oceni, ali bi zasebni upnik pod enakimi tržnimi pogoji ravnal ali je ravnal enako kot javni upnik.

(104) V skladu z ustaljeno sodno prakso se lahko odpoved delu terjatev zahteva, da se poveča dejansko povrnjeni znesek. Zasebni upnik bi ravnal tako, da bi čim bolj zmanjšal svojo izgubo ⁽²³⁾. Če terjatev ni bila dovolj zavarovana, bi dogovor o preložitvi poplačila povečal možnosti za poplačilo brez izgube, ker bi imel dolžnik možnost, da premaga krizo in izboljša svoj položaj ⁽²⁴⁾.

(105) V sodbi Sodišča prve stopnje v zadevi HAMSA ⁽²⁵⁾ je sodišče zavrnilo prejšnjo prakso Komisije, ki je zahtevala, da imajo zasebni in javni upniki enak delež odpovedi terjatvam glede na njihov delež dolga. Namesto tega je sodišče določilo, da se lahko preskus zasebnega upnika uporabi tudi, če je razmerje odpovedi različnih upnikov nesorazmerno. Točki 168 in 169 sodbe navajata:

„(168) Če podjetje, ki se srečuje z znatnim poslabšanjem svojega finančnega stanja, predlaga dogovor ali vrsto dogovorov za plačilo dolga upnikom z namenom izboljšanja stanja in preprečitve likvidacije, mora vsak upnik izbirati med zneskom, ki mu je ponujen v skladu s predlaganim dogovorom, na eni strani in zneskom, za katerega meni, da bi ga lahko izterjal ob morebitni likvidaciji, na drugi strani. Na njegovo izbiro vplivajo številni dejavniki, kot so njegov status upnika kot lastnika zavarovanih, prednostnih ali običajnih terjatev, narava in obseg vsakega morebitnega zavarovanja, ki ga ima, njegova presoja možnosti, da bo podjetje ponovno vzpostavilo sposobnost preživetja, ter znesek, ki bi ga prejel v primeru likvidacije. Če se na primer izkaže, da je v primeru likvidacije podjetja realizacija vrednosti njegovih sredstev zadostna samo za pokritje hipoteke in prednostnih terjatev, ne bi imele običajne terjatve nobene vrednosti. Če bi se običajni upnik v takšnem primeru odpovedal večjemu delu svojih terjatev, to zanj dejansko ne bi pomenilo odrekanja.

(169) To pomeni, da zaradi pomanjkanja podatkov o dejavnikih, ki določajo vrednosti izbir, ki so na voljo upnikom, iz samega dejstva, da so zneski, ki so jih različni upniki odpisali, očitno nesorazmerni, ni mogoče sklepati o razlogih za njihovo sprejetje predlaganih odpustov dolga.“

(106) Poleg tega je Sodišče prve stopnje v zadevi HAMSA ⁽²⁶⁾ ugotovilo, da javni upnik ravna kot zasebni upnik, če se po obširni in razumni oceni zneska, ki bi ga lahko izterjal, tveganja likvidacije in možnosti, da bo podjetje ponovno vzpostavilo sposobnost preživetja, odloči, da se bo odpovedal delu svojih terjatev. Nazadnje je Komisija v odločbi v zvezi z zadevo Huta Cynku ⁽²⁷⁾ odločila, da nobena ugodnost, in torej nobena državna pomoč, ne obstaja, kadar bi prestrukturiranje prineslo boljši iztržek kot likvidacija.

⁽²²⁾ Glej opombo 10.

⁽²³⁾ Glej opombo 11.

⁽²⁴⁾ Glej opombo 12.

⁽²⁵⁾ Glej opombo 13.

⁽²⁶⁾ Glej opombo 13.

⁽²⁷⁾ Glej opombo 14.

- (107) Ob sklicevanju na zgoraj navedeno sodno prakso je treba pri ocenjevanju, ali bi zasebni upnik ravnal ali je ravnal kot banka WAK, preučiti izbire, ki jih je imela banka WAK na voljo, ko je ugotovila, da družbi GfW grozi nesolventnost, in preučiti, kakšne bi bile ekonomske posledice, povezane s temi odločitvami. Nato je treba na enak način preučiti vinogradniška podjetja in trgovce ter oceniti, ali je mogoče položaj banke WAK primerjati in oceniti na podlagi ravnanja vinogradniških podjetij in trgovcev.
- (108) Ko je banka WAK izvedela, da družbi GfW grozi nesolventnost, je imela na voljo dve možnosti. Odločila bi se lahko za začetek postopkov zaradi nesolventnosti ali pa bi se temu poskusila izogniti z dogovorom z družbo GfW, ki bi tej družbi omogočil nadaljevanje poslovanja. Na podlagi informacij, ki jih je predložila Nemčija in ki so podprte s poročilom z dne 3. februarja 2003, ki ga je pripravil neodvisni revizor (glej uvodno izjavo 88), bi bile ekonomske posledice, povezane s tema dvema odločitvama, po navedbah Nemčije naslednje. Banka WAK bi lahko v primeru postopkov zaradi nesolventnosti predhodno pričakovala povrnitev največ približno 2,4 milijona EUR terjatev. Če bi banka WAK sklenila dogovor z družbo GfW, v okviru katerega bi se odpovedala delu terjatev in tako družbi GfW omogočila nadaljevanje poslovanja, bi lahko predhodno pričakovala povrnitev približno 5,1 milijona EUR terjatev. Če bi torej banka WAK družbi GfW omogočila, da se izogne začetku postopkov zaradi nesolventnosti, bi dobila povrnjenih 2,7 milijona EUR več. Pripravljenost vinogradniških podjetij in trgovcev na enako ravnanje je le nekoliko vplivala na izračune povrnitve, vendar ni spremenila izida primerjave obeh možnosti.
- (109) Ocena stopnje povrnitve v primeru nesolventnosti v znesku 2,4 milijona EUR v poročilu temelji na predpostavki Nemčije, da bi bilo treba terjatve vinogradniških podjetij in trgovcev v znesku 4,4 milijona EUR poravnati pred terjatvami banke WAK. Vendar Evropska komisija navaja, da nemški zakon o nesolventnosti določa, da je treba pred dolgovi do banke WAK poravnati le dolg do vinogradniških podjetij in trgovcev s podaljšanim pridržkom lastninske pravice. Drugi dolgovi so v enakem položaju kot dolgovi do banke WAK. Vendar izračuni Evropske komisije kažejo, da lahko celo v primeru, v katerem bi imele terjatve banke WAK ter vinogradniških podjetij in trgovcev enak položaj, banka WAK pričakuje povrnitev največ 4,7 milijona EUR v primeru nesolventnosti (na podlagi največjega skupnega poplačila 6,8 milijona EUR v primeru nesolventnosti ter dejstva, da so banka WAK in vinogradniška podjetja prejeli poplačilo, sorazmerno znesku, ki jim je dolgovan, tj. 10 milijonov EUR za banko WAK ter 4,4 milijona EUR za vinogradniška podjetja in trgovce). Zato je mogoče skleniti, da bi bila za banko WAK predhodno ugodnejša možnost, da družbi GfW omogoči preprečitev nesolventnosti.
- (110) Izračuni za vinogradniška podjetja in trgovce pa so bili na drugi strani zelo drugačni. Ti so namreč že prejeli 80 % plačila za dobavljeno blago. Poleg tega bi v skladu s ponudbo družbe GfW prejeli le 10 % od 20 % dolgovanega zneska. Dejansko je to pomenilo, da bi v primeru sklenitve dogovora prejeli le dodatna 2 % dogovorjene nakupne cene. To je nedvomno manj od zneska, ki bi ga lahko pričakovali v okviru postopka zaradi nesolventnosti, ne glede na njihovo zavarovanje (navadni, razširjeni ali podaljšani pridržek lastninske pravice). V povprečju bi lahko po pričakovanjih prejeli 48 % svojih preostalih terjatev (2,1 milijona EUR od skupnega dolga 4,4 milijona EUR). Zato ni presenetljivo, da so nekatera vinogradniška podjetja in trgovci zavrnila ponudbo družbe GfW. Poleg tega je moralo biti očitno, da sta odpoved delu terjatev in preprečitev nesolventnosti v interesu banke WAK, čeprav se vinogradniška podjetja in trgovci svojim terjatvam ne bi odpovedali, kar bi jim dejansko omogočilo povrnitev večjega deleža preostalih terjatev od ponujenih 10 %. Nazadnje, več vinogradniških podjetij in trgovcev je že vložilo tožbe proti družbi GfW, pri čemer je sodišče razsodilo v njihovo korist in družbi GfW naložilo, da mora poravnati 80 % preostalih terjatev.
- (111) Čeprav so bila vinogradniška podjetja in trgovci ter banka WAK vsi upniki družbe GfW, je mogoče ugotoviti, da so bile njihove izbire in izid izbranih možnosti za banko WAK ter vinogradniška podjetja in trgovce tako različni, da niso primerljivi. Dejstvo, da se vinogradniška podjetja in trgovci niso hoteli odpovedati terjatvam, ne bi smelo negativno vplivati na analizo, ali je banka WAK delovala v skladu s preskusom zasebnega upnika.
- (112) Komisija po primerjavi različnih možnosti banke WAK ugotavlja, da sta delna podreditev in odpoved terjatev 4. decembra 2000 in 21. februarja 2001 v skupnem znesku 5 005 441,60 EUR ter odpoved plačil obresti od 31. decembra 2000 naprej za banko WAK najugodnejša možnost, ki je zato v skladu s preskusom zasebnega upnika. Podreditev in odpoved terjatev pomenita odlog plačila dolga, kar je za upnika ugodnejše od likvidacije. V skladu z ustaljeno sodno prakso⁽²⁸⁾ javni upnik ugodnost, ki izhaja iz zneska, ponujenega v okviru načrta za prestrukturiranje, primerja z zneskom, ki bi ga lahko izterjal, če bi bila družba likvidirana. Družba GfW tako ni imela ugodnosti, ki jih ne bi imela tudi pod običajnimi

⁽²⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 29. aprila 1999 v zadevi C-342/96, *Španija proti Komisiji*, Recueil, str. I-2459, točka 46; sodba Sodišča z dne 29. junija 1999 v zadevi C-256/97, *DM Transport*, Recueil, str. I-3913, točka 24; in sodba Sodišča prve stopnje z dne 11. julija 2002 v zadevi T-152/99, *HAMSA proti Komisiji*, Recueil, str. II-3049, točka 168.

tržnimi pogoji, torej družba ni prejela državne pomoči zaradi odločitve banke WAK, da bo podredila in odpovedala del svojih terjatev.

- (113) Ob začetku postopkov je bil izražen dvom, ali je banka WAK podreditev in odpoved terjatev omejila na najnižjo raven. Vendar Nemčija v pripombah navaja, da se je banka WAK odpovedala deležu svojih terjatev, potrebnih za kritje primanjkljaja družbe GfW za leto 2000, kar je bilo potrebno v skladu z nemškim zakonom o nesolventnosti (glej uvodno izjavo 25), da bi se preprečili postopki zaradi nesolventnosti in bi se družbi GfW omogočilo nadaljevanje poslovanja. V prvi pogodbi (podpisani 4. decembra 2000) med družbo GfW in banko WAK sta se podpisnici, da bi se preprečila nesolventnost družbe GfW, dogovorili o podreditvi terjatev v enakem znesku kot primanjkljaj družbe GfW po privolitvi vinogradniških podjetij in trgovcev v odpoved 90 % preostalih terjatev in po potrebi odpoved zneska terjatve, za katerega je bila dogovorjena podreditev (glej uvodni izjavi 79 in 80). Razlog za večjo odpoved od pričakovane je bil, da se vinogradniška podjetja in trgovci kljub prizadevanju banke WAK in družbe GfW, da bi dosegli njihovo pomoč pri preprečitvi nesolventnosti družbe GfW (glej uvodni izjavi 79 in 80, ki obravnavata pripombe Nemčije), niso odločili za odpoved svojim terjatvam zaradi razlogov iz uvodne izjave 110 zgoraj. Kot je navedeno v uvodni izjavi 108, je odločitev vinogradniških podjetij in trgovcev, da se ne odpovejo deležu svojih preostalih terjatev, le omejeno vplivala na ekonomsko oceno banke WAK in ni spremenila izida te ocene: da je za banko WAK ekonomsko ugodneje, da družbi GfW omogoči preprečitev postopkov zaradi nesolventnosti.

- (114) Komisija zato ugotavlja, da sta bili delna podreditev in odpoved terjatev najugodnejša možnost za banko WAK, zaradi česar sta v skladu z načelom zasebnega upnika in zato ne pomenita državne pomoči družbi GfW v smislu člena 107(1) PDEU.

VI.2.2. *Obstoj pomoči za vinogradniška podjetja in trgovce*

- (115) Ob začetku in naknadnem podaljšanju formalnega postopka preiskave so se pojavila vprašanja glede morebitne pomoči vinogradniškimi podjetjem in trgovcem. Položaj zavarovanja, ki ga je družba GfW v času nakupa dodelila vinogradniškimi podjetjem in trgovcem, naj bi bil sorazmerno močan, pri čemer so se pojavili dvomi, ali je dodeljeni položaj zavarovanja dejansko v skladu z

običajno poslovno prakso. Poleg tega naj bi bila cena, plačana za kupljeni mošt, višja od tržne cene. Prav tako pa je bila odločitev vinogradniških podjetij in trgovcev, da se ne bodo odpovedali svojim terjatvam, ko je družbi GfW grozila nesolventnost, vprašljiva skupaj z odločitvijo banke WAK za podreditev in poznejšo odpoved deleža terjatev, čeprav so se vinogradniška podjetja in trgovci odločili, da se ne bodo odpovedali 90 % preostalih terjatev (20 % vrednosti zaloge).

VI.2.2.a. *V času nakupa mošta – dodeljeni položaj zavarovanja*

- (116) Nemčija je v pripombah zagotovila, da so bili navadni, razširjeni ali podaljšani pridržki lastninske pravice, dodeljeni različnim vinogradniškimi podjetjem in trgovcem v povezavi z nakupom mošta, dejansko v skladu z običajno poslovno prakso. Čeprav je to vinogradniškimi podjetjem in trgovcem omogočilo sorazmerno močan položaj zavarovanja, zlasti podjetjem in trgovcem, ki jim je bil dodeljen podaljšan pridržek, je bil ta položaj vseeno v skladu z običajno poslovno prakso in ni bil močnejši kot v primeru dogovora z zasebnim kupcem.
- (117) Komisija se sklicuje na priporočila⁽²⁹⁾ zveze nemških vinskih kleti in trgovcev z vinom (Trier), zveze nemških trgovcev z vinom (Mainz) ter združenja nemških vinogradnikov (Bonn) (*Der Bundesverband der Deutschen Weinkellereien und des Weinfachhandels e.V., Trier, der Bundesverband der Deutschen Weinkommissionäre e.V., Mainz und der Deutsche Weinbauverband e.V., Bonn*), predložena nemškimi organom za konkurenco (*Bundeskartellamt*) v skladu s členom 22(3)(2) nemškega zakona proti omejevanju konkurence (*des Gesetzes gegen Wettbewerbsbeschränkungen*)⁽³⁰⁾. Prva različica priporočil je bila predložena leta 1990, zadnja pa leta 2005. V teh priporočilih je jasno navedeno, da mora prodajalec v primerih, kadar v času prenosa blaga ni plačana polna nakupna cena, obdržati lastniško pravico, dokler ni plačana polna cena. Položaji zavarovanj, dodeljeni vinogradniškimi podjetjem in trgovcem v obravnavanem primeru, so zagotavljali različno stopnjo zavarovanja. Le tisti s podaljšanim pridržkom lastninske pravice so imeli v celoti zavarovana plačila. To pomeni, da položaj zavarovanja za vinogradniška podjetja in trgovce v povprečju ni bil tako močan, kot je bilo priporočeno v zgoraj navedenih priporočilih.

⁽²⁹⁾ http://www.doerr-weinkommission.de/fileadmin/user_upload/agb_doerr.pdf.

⁽³⁰⁾ http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_deutsch/Konditionenempfehlungen0509.pdf.

Komisija zato ob sklicevanju na priporočila in dejanski dodeljeni položaj zavarovanja sprejema zagotovila Nemčije, da je dodelitev položajev zavarovanj, kakor so bili dodeljeni vinogradniškim podjetjem in trgovcem v tem primeru, običajna poslovna praksa ter da dodeljeni položaj zavarovanja ni bil močnejši kot v okviru običajne pogodbe med dvema zasebnima udeležencema in zato ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

VI.2.2.b. V času nakupa mošta – cena, plačana za kupljeni mošt

- (118) Ob začetku postopkov naj bi bila cena, ki jo je družba GfW plačala za kupljeni mošt, višja od tržne cene. Kot tržna cena je bila uporabljena cena za namizno vino, pri čemer je bila kot referenčna cena navedena cena 0,26 EUR na liter. Nemčija je v pripombah predložila bistvene informacije o poslovni strategiji družbe GfW, iz katere je razvidno, da trg za navadno namizno vino ni upoštevni trg in da ima družba GfW tri cilje. Prvič, kupiti mošt za namizno vino, s katerim bo sodelovala v programu EU za destilacijo (40 % zaloge). Drugič, kupiti visokokakovostni mošt, ki bi ga prodajala na trgu za visokokakovostno osnovo za proizvodnjo penecnega vina (60 % zaloge). Tretjič, sodelovati v programu EU za destilacijo z 20 % zaloge, preden se ta prodaja za proizvodnjo penecnega vina. Pri analizi, ali proizvoda pripadata istemu trgu, se Komisija sklicuje na Obvestilo Komisije o opredelitvi upoštevnega trga za namene konkurenčnega prava Skupnosti ⁽³¹⁾. V skladu s točko 7 obvestila „[u]poštevni proizvodni trg obsega vse tiste proizvode in/ali storitve, ki jih potrošnik smatra za zamenljive ali nadomestljive glede na lastnosti proizvodov, njihove cene in namen uporabe“.
- (119) Trg za mošt, kupljen za izkoriščanje programa EU za destilacijo, je trg za navadno namizno vino. Vendar mora biti ustrezna cena tista cena, ki se plača za vino, poslano v destilacijo.
- (120) Glavni cilj preventivne destilacije vina v skladu s členom 38 Uredbe (EGS) št. 822/87 je kot pri vseh tradicionalnih intervencijskih ukrepih na kmetijskih trgih odstranitev prekomerne zaloge s trga za vino, zato mora biti cena te prostovoljne destilacije dovolj visoka, da proizvajalce spodbudi k pošiljanju vina v destilacijo. Dejansko letno ceno ukrepa destilacije je Svet opredelil kot 65 % t. i. orientacijske cene.
- (121) Svet je orientacijsko ceno določil enkrat letno, ki je bila določena izrecno v podporo trgu. Zato je morala biti

določena na dovolj visoki ravni. V Uredbi Sveta (ES) št. 1676/1999 z dne 19. julija 1999 o določitvi orientacijske cene za vino za vinsko leto 1999/2000 ⁽³²⁾ so bile določene orientacijske cene za različne kategorije vin. Za kategorijo AII (belo namizno vino iz sort vinske trte Sylvaner ali Müller-Thurgau) je bila določena cena 82,81 EUR na hektoliter, za kategorijo AIII (belo namizno vino iz sort vinske trte Riesling) pa 94,57 EUR na hektoliter. V skladu s Prilogo III k Uredbi Komisije (ES) št. 1681/1999 z dne 26. julija 1999 o določitvi odkupnih cen, pomoči in nekaterih drugih zneskov, ki se uporabljajo za vinsko leto 1999/2000 za intervencijske ukrepe v vinskem sektorju ⁽³³⁾, je bil točen znesek, plačan za destilacijo, odvisen od vsebnosti alkohola v dobavljenem vinu, ker Komisija tistega leta cene za preventivno destilacijo (65 % orientacijske cene) ni izračunala na hektoliter, ampak glede na vsebnost alkohola na hektoliter.

- (122) Glavna vloga Komisije v zvezi z destilacijo vina je bila oceniti dejanske razmere na trgu in skladno s tem določiti količine, ki se vsako leto sprejmejo za preventivno destilacijo v vsaki državi članici. Z Uredbo Komisije (ES) št. 2367/1999 z dne 5. novembra 1999 o uvedbi preventivne destilacije iz člena 38 Uredbe Sveta (EGS) št. 822/87 za vinsko leto 1999/2000 ⁽³⁴⁾ je bilo nemškemu trgu za vinsko leto 1999/2000 dodeljenih 148 000 hektolitrov. Z Uredbo Komisije (ES) št. 546/2000 z dne 14. marca 2000 o spremembi Uredbe (ES) št. 2367/1999 o uvedbi preventivne destilacije iz člena 38 Uredbe Sveta (EGS) št. 822/87 za vinsko leto 1999/2000 ⁽³⁵⁾ je bila ta količina povečana na 468 000 hektolitrov. Z Uredbo (ES) št. 2367/1999 je bila količina vina, poslanega v destilacijo, omejena na 40 % proizvodnje. V skladu z evidenco Komisije so nemški proizvajalci v okviru te sheme destilirali približno 400 000 hektolitrov.
- (123) Po navedbah Nemčije se je za vino, poslano v destilacijo, plačala cena 0,50–0,55 EUR na liter. Komisija ob upoštevanju navedene metode izračuna ugotavlja, da je cena, ki jo je navedla Nemčija, realna.
- (124) Komisija ugotavlja, da sta bila zaradi posredovanja EU na trgu za bistveni delež vina oblikovana dva ločena trga. Na enem od trgov je bila referenčna cena tista cena, ki je bila plačana za vino, poslano v destilacijo, v tem primeru 0,50–0,55 EUR na liter, referenčna cena na drugem trgu pa je bila tržna cena. Cene 0,26 EUR na liter, navedene v sklepu o sprožitvi postopka, zato ni mogoče obravnavati kot ustrezne referenčne cene za mošt, kupljen za namen destilacije.

⁽³¹⁾ UL C 372, 9.12.1997, str. 5.

⁽³²⁾ UL L 199, 30.7.1999, str. 7.

⁽³³⁾ UL L 199, 30.7.1999, str. 15.

⁽³⁴⁾ UL L 283, 6.11.1999, str. 10.

⁽³⁵⁾ UL L 67, 15.3.2000, str. 7.

- (125) Da bi se opredelil upošteveni trg za mošt, kupljen z namenom, da bi iz njega nastala osnova za proizvodnjo penečega vina, je treba najprej oceniti, ali obstajajo ločeni trgi za vino, in ali mošt, ki ga je kupila družba GfW, pripada istemu trgu kot namizno vino. Prav tako bo treba opredeliti, ali lahko kakovostnejše vino dosega višje cene. Komisija v statističnih podatkih vedno navaja različne cene, odvisne od kakovosti vina. Strokovnjaki za vino pri Komisiji navajajo, da cena vina ni enaka za vsako serijo, pri čemer razpoložljivi statistični podatki za vino navajajo le povprečne cene za različno kakovost vina. Na dejansko ceno vpliva več elementov. Glavni elementi so kakovost, staranje, sloves, povpraševanje in vsebnost alkohola/stopinje Oechsleja. Stopinje Oechsleja kažejo zrelost in vsebnost sladkorja v grozdju. Pomembne so, ker določajo končno naravno vsebnost alkohola v vinu. Inštitut Deutsches Weininstitute (Nemški vinski inštitut) navaja, da je za proizvodnjo sekta/penečega vina potrebna visoka vsebnost alkohola v osnovi ⁽³⁶⁾.
- (126) To potrjuje navedbe Nemčije, da mora imeti mošt za proizvodnjo penečega vina več stopinj Oechsleja kot mošt za proizvodnjo namiznega vina, pri čemer je treba za mošt z več stopinjami Oechsleja plačati premijo. Komisija zato sprejema trditve Nemčije, da obstajata ločena trga in da je bila cena mošta za proizvodnjo pečenega vina res višja od cene mošta za proizvodnjo namiznega vina. Komisija se zato strinja tudi, da cene, ki jo je družba GfW plačala v času nakupa, ni mogoče primerjati s ceno za namizno vino, tj. 0,26 EUR na liter, kakor je bilo navedeno na začetku postopka.
- (127) Nemčija je predložila informacije v zvezi z dosegljivo ceno na upoštevnem trgu, tj. trgu za visokokakovostni mošt, ki se uporablja za proizvodnjo penečega vina. V skladu s temi informacijami je bila osnovna cena za liter mošta z vrednostjo 60 stopinj Oechsleja na trgu osnove za peneče vino 0,312 EUR na liter. Pri vsaki dodatni stopinji Oechsleja (do največ 80 stopinj Oechsleja) se je cena zvišala za 0,005 EUR na liter. Vinogradniška podjetja in trgovci so za svoj visokokakovostni mošt, tj. 60 % kupljenega mošta, prejeli plačilo v skladu s tem načelom. V skladu s statističnimi podatki o uvozu nemškega združenja vinogradnikov (Deutsche Weinbauverband) za obdobje 1998–2001, ki jih je predložila Nemčija, je imelo uvoženo neustekleničeno belo vino, ki je zaradi svoje visoke kakovosti primerno za proizvodnjo penečega vina, tržno ceno 0,38 EUR na liter.
- (128) Komisija je na podlagi informacij notranjih strokovnjakov za vino v zvezi s tem, kako se določa cena vina, zgoraj navedenih informacij Deutsches Weininstitute in izračuna dobička v poslovnem načrtu družbe GfW pripravljena sprejeti trditve Nemčije, da je ustreznna tržna cena približno 0,38 EUR na liter.
- (129) Iz poslovnega načrta družbe GfW, ki ga je predložila Nemčija, je razvidno, da je družba v času nakupa mošta pričakovala, da bo lahko 40 % zaloge poslala v preventivno destilacijo po ceni 0,50–0,55 EUR na liter, 60 % zaloge prodala po ceni 0,375 EUR na liter, za 20 % zaloge pa je pričakovala dodatno subvencijo EU za skladiščenje vina v višini 0,06 EUR na liter, preden bi ga naslednje leto prodali za 0,375 EUR na liter. Po pričakovanih naj bi skupno prodala zalogo po povprečni ceni 0,44–0,46 EUR in ustvarila dobiček v višini 0,06–0,09 EUR na liter. To bi pomenilo skupni dobiček približno 2,64–3,96 milijona EUR.
- (130) Družba GfW je leta 1999 40 % svojih zalog poslala v preventivno destilacijo, za kar je prejela plačilo 0,50–0,55 EUR na liter. Družba GfW se je zaradi znižanja cen na trgu za vino ob koncu leta 1999, ki ga glede na višje cene v predhodnem letu ni pričakovala, odločila, da ne bo prodala preostale zaloge tistega leta, ampak da bo vino uskladiščila in prodala leta 2000. Če pa bi cene na trgu ostale nizke, potem bi zalogo znova poslala v preventivno destilacijo. Ta odločitev je temeljila na predpostavki, da se bo preventivna destilacija še naprej izvajala. Vendar je bila preventivna destilacija z novo Uredbo (ES) št. 1493/1999 o skupni ureditvi trga za vino odpravljena. Namesto tega je bila uvedena možnost prostovoljne destilacije za oskrbo trga s pitnim alkoholom. Novo uvedeni ukrep krizne destilacije se lahko uporabi le pri izrednih motnjah na trgu. Uvodna izjava 35 Uredbe (ES) št. 1493/1999 se izrecno sklicuje na odpravo sistema destilacije kot umetne možnosti prodaje presežkov proizvodnje. Nova uredba je začela veljati 31. julija 2000.
- (131) Za družbo GfW je to pomenilo, da so bili ukrepi za destilacijo v vinskem letu 2000/2001 bistveno manj ugodni od ukrepov iz prejšnjih let. Pri destilaciji za oskrbo trga s pitnim alkoholom je bilo mogoče doseči le približno polovico prej dosežene povprečne cene 0,50–0,55 EUR na liter.
- (132) Te razvoja po mnenju Nemčije v času, ko se je družba GfW odločila uskladiščiti vino, ni bilo mogoče napovedati. Komisija na drugi strani meni, da je bilo ta razvoj dejansko mogoče predvideti. Izrecen cilj nove skupne ureditve trga z vinom je bila odprava destilacijskega sistema. Zato bi se morala družba GfW v času, ko se je odločila za ponovno destilacijo, zavedati, da ukrepi za destilacijo v drugi polovici leta 2000 in pozneje ne bi zagotovili izboljšanja položaja zaradi znižanja cen na trgu z vinom.

⁽³⁶⁾ http://www.deutscheweine.de/jcc/Internet-EN/nav/0f2/0f207d71-9ffe-401e-76cd-461d7937aee2&sel_uCon=02a235d6-994d-7017-288b-5952196117f5&uTem=0e3307d7-19ff-e401-e76c-d461d7937aee.

- (133) Vendar trditve, da bi morala družba GfW vedeti za spremembo Uredbe, niso pomembne. Poslovni načrt v času nakupa, na podlagi katerega je treba presoјati ravnanje družbe GfW kot zasebne vlagateljice, je zajemal le prvi krog preventivne destilacije, ki je bila izvedena in za katero je družba prejela 0,50–0,55 EUR na liter. Načrt ni zajemal drugega kroga preventivne destilacije, zato pričakovan dobiček na podlagi take destilacije ni bil vključen v izračun celotnega dobička v času nakupa. Ni bil del poslovnega načrta in, čeprav ni dvoma, da je bila odločitev družbe GfW za drugi krog destilacije, ko se je tržna cena znižala, slaba, je ni mogoče obravnavati kot državno pomoč za vinogradniška podjetja in trgovce v času nakupa.
- (134) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da je družba GfW za mošt, kupljen jeseni 1999, plačala tržno ceno, zato vinogradniškimi podjetjem in trgovcem ni bila dodeljena državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

VI.2.2.c. V času podreditve in odpovedi terjatev banke WAK

- (135) V uvodni izjavi 114 je ugotovljeno, da sta bili podreditev in odpoved terjatev banke WAK izvedeni izključno zaradi lastnega interesa in v skladu s preskusom zasebnega upnika ter zato ne pomenita državne pomoči za družbo GfW. Dejstvo, da se je banka WAK odločila v korist vinogradniških podjetij in trgovcev, ni pomembno, ker to ni bil namen, ampak le posledica prizadevanja banke WAK, da bi dosegla čim večjo povrnitev lastnih sredstev.
- (136) Komisija ugotavlja, da banka WAK s podreditvijo in odpovedjo svojih terjatev vinogradniškimi podjetjem in trgovcem ni zagotovila državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.
- (139) Trenutno velja, da se izjeme iz člena 107(2) ter (3)(a), (b) in (d) ne uporabljajo, ker zadevna pomoč ni:
- pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika,
 - pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice,
 - pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovskim pogojem in konkurenci v Uniji v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi.
- (140) Edina izjema, ki bi se morda lahko uporabljala, je člen 107(3)(c) PDEU.

- (141) Pomoč za primarne proizvajalce je bila v času odobritve pomoči ocenjena neposredno v skladu s členom 107(3)(c) PDEU. V skladu s takratno prakso je lahko pomoč za naložbe, kreditiranje, živinorejski sektor, organizacije proizvajalcev, oglaševanje in promocijo, nadomestilo za škodo zaradi bolezni, zavarovalne premije in tehnično pomoč ob izpolnjevanju nekaterih pogojev veljala za združljivo z notranjim trgovom. Vendar nobene navedene oblike združljive pomoči ni mogoče uporabiti za izvzete zadevne pomoči.

VI.3. Opredelitev pomoči kot nezakonite pomoči

- (137) Ker je bil element pomoči iz posojila banke WAK v korist družbe GfW dodeljen in izplačan brez predhodne priglasitve Komisiji, gre za nezakonito pomoč v smislu člena 1(f) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽³⁷⁾.
- (142) Poleg tega je Komisija zaradi izčrpnosti preučila, ali se za zadevni primer ne morejo uporabljati smernice za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah. Prvi pogoj za izkoriščanje pomoči za reševanje ali prestrukturiranje je, da mora za zadevno podjetje veljati, da je v težavah v smislu smernic o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽³⁸⁾. Iz informacij, ki jih ima Komisija, ni razvidno, da bi bila družba ob odobritvi pomoči v težavah v smislu zgoraj navedenih smernic. Družba GfW se je zaradi znižanja cen na trgu znašla v težavah šele leto pozneje.

VI.4. Izjeme iz člena 107 Pogodbe v zvezi s posojilom družbi GfW

- (138) Zato je treba preučiti, ali velja katera od izjem pri prepovedi državne pomoči v skladu s členom 107(1) PDEU.

⁽³⁷⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

⁽³⁸⁾ UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

(143) V vsakem primeru želi Komisija poudariti, da mora zadevna država članica, da bi izpolnila svojo nalogo sodelovanja s Komisijo, predložiti vse dokaze, na podlagi katerih lahko Komisija preveri, ali so posebni pogoji, ki jih zahteva, izpolnjeni ⁽³⁹⁾. Nemčija v zadevnem primeru ni predložila zadostnih informacij, ki bi Komisiji omogočile oceno podatkov ob upoštevanju teh smernic, prav tako ni predložila zadostne dokumentacije, ki bi Komisiji omogočila oceno pomoči ob upoštevanju drugih oblik združljive pomoči iz točke 126, in sicer kljub informacijam, ki jih je Komisija predložila v točki 44 sklepa o sprožitvi preiskovalnega postopka.

(144) Ukrepe pomoči, katerih združljivost je treba oceniti neposredno v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, je treba oceniti omejujoče. Jasno je treba dokazati, da so pozitivni vplivi ukrepa pomoči večji od škodljivih vplivov, ki bi jih pomoč lahko imela na konkurenco in pravilno delovanje notranjega trga. Enostranski ukrepi državne pomoči, ki so namenjeni le izboljšanju finančnega položaja proizvajalcev, pri čemer ne prispevajo k razvoju sektorja, ne izpolnjujejo teh meril, zato spadajo med pomoči za tekoče poslovanje, ki niso združljive z notranjim trgovom.

(145) Pomoč, odobrena družbi GfW kot element posojila, zaradi navedenih razlogov ni v skladu z nobeno morebitno izjemo od člena 107(3). Zato gre za pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgovom.

(146) Druge izjeme na podlagi člena 107(3)(c) PDEU se ne uporabljajo.

VII. SKLEPNE UGOTOVITVE

(147) Komisija zaradi navedenih razlogov ugotavlja, da posojila, odobrenega družbi GfW, ni mogoče šteti za združljivega z notranjim trgovom. Komisija prav tako ugotavlja, da je Nemčija ukrep izvedla nezakonito.

(148) Komisija zaradi navedenih razlogov ugotavlja, da naknadna podreditev terjatev ter odpoved terjatev in prihodnjih plačil obresti ne pomenita državne pomoči v korist družbe GfW ali v korist vinogradniških podjetij in trgovcev.

(149) Komisija zaradi navedenih razlogov ugotavlja, da je bil nakup mošta izveden po tržnih cenah in v skladu z običajno poslovno prakso ter zato ne pomeni državne pomoči v korist vinogradniških podjetij in trgovcev.

(150) Če je nezakonito odobrena državna pomoč nezdružljiva z notranjim trgovom, je naravna posledica te ugotovitve njeno vračilo, da se, kolikor je mogoče, vzpostavi konkurenčni položaj, ki je obstajal pred odobritvijo pomoči.

(151) Ker družba GfW nima pravnega naslednika, vračilo v skladu z ustaljeno sodno prakso ni mogoče ⁽⁴⁰⁾ –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, ki pomeni razliko med obrestno mero, zaračunano za posojilo družbi GfW, in tržno obrestno mero s prištetjem premije za tveganje, ki bi se morala zaračunati za posojilo, ter jo je Nemčija nezakonito odobrila v korist družbe *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* ob kršitvi člena 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, je nezdružljiva z notranjim trgovom.

Člen 2

Podreditev in odpoved terjatev banke WAK ne pomenita pomoči družbi GfW ali vinogradniškemu podjetjem in trgovcem v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 3

Nakup mošta s strani družbe GfW leta 1999 ne pomeni pomoči vinogradniškemu podjetjem in trgovcem v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 4

Nemčiji ni treba izterjati pomoči iz člena 1 od upravičenca, saj je upravičenec nesolventen ter je bil razpuščen in izbrisan iz trgovskega registra, pri čemer nima pravnega naslednika.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Zvezno republiko Nemčijo.

V Bruslju, 29. junija 2011

Za Komisijo
Dacian CIOLOȘ
Član Komisije

⁽³⁹⁾ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2005 v zadevi T-171/02, *Regione autonoma della Sardegna proti Komisiji*, ZOdl., str. II-2123, točka 129.

⁽⁴⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 2. julija 2002 v zadevi C-499/99, *Komisija proti Španiji (Magefesa)*, Recueil, str. I-6031.